

گروه حقوقی روزنامه جوان پذیرای مطالب جامعه حقوقی است. انتشار دیدگاه‌های حقوقی به منزله تأیید یا رد تمام محتوای آنها نیست.

حبس زندانی

جزئیات صدور حکم مجازات جایگزین برای یک پدر عصبانی

قاضی پیشرو دستگاه قضایی هرمزگان در صدور احکام جایگزین حبس پدری عصبانی که دختر ۱۵ ساله‌اش را کتک زده و او را وادار کرد مقابل خواهر و برادرش دست خود را درون چاه فاضلاب کند به ۳۰۰ ساعت کار در اداره کل بهزیستی استان و شرکت در کلاس‌های کنترل خشم و نحوه صحیح تربیت فرزندان به مدت دو سال محکوم کرد.

حکم جالب قاضی هر مز گانی

قاضی سلیمان عقیف، دادرس دادگاه کیفری ۲ بندرعباس راننده‌ای بی‌احتیاط را به انجام ۲۷۰ ساعت خدمات عمومی رایگان جهت خط‌کشی گذرگاه‌های عبایرپیاده محکوم کرد. وی در این باره گفت: این فرد با بی‌احتیاطی در رانندگی منجر به تصادف و صدمه بدنی به شاکی شده بود که در بخش مجازات کیفری عمومی، به جای «چهارماه حبس» به‌انجام «۲۷۰ ساعت خدمات عمومی رایگان» جهت «خط‌کشی گذرگاه‌های عبایر پیاده» محکوم شد.

بی‌احتیاطی راننده کامیون

و تحت‌تکفل قرار دادن ۴ کودک یتیم
یکی دیگر از رأی‌های مجازات جایگزین حبس از سوی قاضی نقی‌زاده رئیس شعبه ۱۰۲ دادگاه کیفری گنبدکاووس برای یک راننده کامیون بی‌احتیاط صادر شده است. دادگاه متهم دارای جرم بی‌احتیاطی در رانندگی منجر به قتل غیرعمد و صدمه بدنی را به شرکت در دوره آموزش مقررات راهنمایی و رانندگی به مدت ۱۰۰ ساعت و به عنوان مجازات تکمیلی نیز وی را به پذیرش مجازات کیفری عمومی، به جای «چهارماه کودک یتیم محتاج از ایتم تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) محکوم کرده است که در صورت تخلف از دستورات مذکور متهم با مجازات حبس مواجه خواهد شد.

حقوق شهروندی

حقوق و تکالیف شهروندان احضار به‌های قضایی

اگر گذر تان به کلاتری افتاده باشد حتماً تعداد زیاد مراجعه‌کنندگان را که برای احضار و جلب متهمان به این مراجع مراجعه می‌کنند، دیده‌اید. کلاتری با رساندن این احضار به‌ها به مخاطب و گزارش آن به دادسرا یا دادگاه نشی مهمی در دادرسی‌ها دارد، اما بسیاری از شهروندان با جریان ابلاغ احضار به و نتیجه بی‌توجهی به آن آشنایی‌نستند.

احضار در واقع به حضور طلبیدن افراد برای ادای توضیحات لازم در مورد بزه مورد بحث از جانب مقام قضایی است. بنابراین هر چند هنگام بحث در خصوص احضار اغلب ذهن معطوف به احضار متهم می‌شود، در صورت صلاحدید مقام قضایی می‌تواند شاکی، شاهد و حتی افرادی نظیر کارشناس را نیز برای تکمیل تحقیقات به حضور بطلبید. نتایج احضار هر شخص متفاوت است:

۱- اگر احضار شده‌ه متهم باشد به‌طور معمول نتیجه حضور نیاقتن، جلب وی خواهد بود.

۲- اگر احضار شده‌ه شاهد باشدطبق ماده ۱۵۹ قانون آیین دادرسی کیفری مجدداً احضار می‌شود و در صورت حضور نیاقتن بدون عذر مهم، طبق دستور مقام قضایی، جلب می‌شود.

۳- اگر احضار شده، شاکی باشد با توجه به پیش‌بینی نشدن ضمانت اجرای حضور نیاقتن وی، امکان جلب وجود ندارد، اما مقام قضایی در برگ احضار شاکی قید می‌کند که در صورت حضور پیدا نکردن شاکی و ابهام در توضیحات وی در مراحل قبلی یا در شکواییه، تصمیم قانونی اتخاذ خواهد شد که احتمالاً به دلیل واضح نبودن موضوع برای مقام قضایی و حکومت «فرض بی‌گناهی» این تصمیم، صدور قرار منع تعقیب یا حکم بی‌گناهی متهم و بسته شدن پرونده خواهد بود.

۴- اگر احضار شده، کارشناس باشد و وی برخلاف دستور مقام قضایی بدون عذر مهم حاضر نشود در صورتی که امکان اخذ نظر فرد متخصص دیگری در خصوص موضوع مورد ارجاع برای مقام قضایی نباشند، وی جلب خواهد شد.

اصولاً در برگ احضار به، عواقب بی‌توجهی به دستور مقام قضایی، قید می‌شود که این عواقب همان‌طور که گفته شد با توجه به جایگاه شخص احضار شده متفاوت است.

پیش از این مأموران با رساندن احضار به‌ها به مخاطب و گزارش آن به دادسرا یا دادگاه نشی مهمی در دادرسی‌ها ابلاغ می‌کردند، اما تصویب ماده ۱۷ آیین‌نامه ارائه خدمات الکترونیک قضایی از سوی رئیس قوهقضاییه ابلاغ دادخواست و ضامین آن یا ابلاغ هر گونه قرار و دستور قضایی به مخاطبان زیر ربط را به صورت الکترونیکی امکانپذیر کرده است و بر این اساس در صورت دسترسی نداشتن به نشانی الکترونیک و شماره تلفن همراه، ابلاغ و احضار به صورت فیزیکی انجام خواهد شد.

ماده ۶۵۵قانون آیین دادرسی کیفری در همین رابطه بیان می‌دارد: در هر مورد که به موجب قوانین آیین دادرسی و سایر قوانین و مقررات موضوعه اعم از حقوقی و کیفری، سندن، مدرک، نوشته، بر به اجرائیه، اوراق رأی، امضا، اثر انگشت، ابلاغ اوراق قضایی، نشانی و مانند آن لازم باشد صورت الکترونیکی یا محتوای الکترونیکی آن حسب‌مورد با رعایت ساز و کارهای امنیتی مذکور در مواد این قانون و تبصره‌های آن کافی و معتبر است. ذکر این نکته ضروری است که در برخی جرائم معین نیز به دلیل اهمیت و مجازات سخت آنها نظیر جرائم مستوجب مجازات قصاص، اعدام و قطع عضو ممکن است فرد در صورت ابلاغ احضار نامه و اطلاع از تشکیل پرونده و تحت تعقیب قرار گرفتن خود، متوازی شود و دیگر دسترسی به وی میسر نشود یا اینکه در مواردی که محل اقامت و شغل متهم معین نیست و انتشار آگهی در روزنامه برای احضار او مدت زیادی دستگیری را با تأخیر و کندی مواجه می‌کند و زمینه دستگیری را از میان می‌برد امکان جلب متهم بدون احضار وجود دارد. جلب متهم مستلزم ابلاغ برگ جلب به او است و متهم از هنگام ابلاغ برگ جلب تا حضور نزد قاضی، تحت‌نظر و محافظت است. گفتنی است، در صورت نبود اطلاع درباره محل اقامت متهم یا حاضر نبودن در محل اقامت، در مورد وی جلب سباز صادر می‌شود تا هر جا ضابطان به متهم دسترسی یافتند او را جلب کنند و تحویل مقام قضایی دهند.

محبوس

دبیر ستاد حقوق بشر خواستار آزادی شهروند ایرانی محبوس در استرالیا شد

سفیر استرالیا در ایران با دبیر ستاد حقوق بشر قوه قضائیه دیدار و گفت‌و کرد و دبیر ستاد حقوق بشر در این دیدار خواستار آزادی شهروند ایرانی محبوس در استرالیا شد.

۵۲ تهرانی به دلیل مسومیت باقرص برنج

در پنج‌ماه نخست سال جاری ۵۲ مورد فوت ناشی از مسمومیت باقرص برنج به مراکز پزشکی قانونی استان ارجاع شده که این رقم در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۱۷ درصد کاهش یافته است.

چهارشنبه ۱۹ مهر ۱۳۹۶ | ۲۰ خرم ۱۴۹۹ |

حقوقی

سرویس اجتماعی ۰۹۸۴۹۸۴۴

۹ جوان

روژنامه جوان | شماره ۵۲۰۹

عراق در «دادگاه‌ترکیبی» داعش را محاکمه کند

قطعهنامه ۲۳۹۷ شورای امنیت سر آغازی برای پایان بی‌کیفری جنایات داعش می‌شود؟ (قسمت دوم)

■ واگذاری اجرای عدالت به زخم‌خورده از بی‌عدالتی

روشن است که دولت عراق، یک طرف درگیری است و چه زخم‌هایی که از گروه داعش بر تن ندارد! این دولت تمامی توان خود را به کار بسته تا داعش را سرکوب و انتقام این زخم‌های عمیق را هر چه سریع‌تر بگیرد. قطعهنامه به صلاحیت مراجع قضایی عراق در رسیدگی به این جنایت اشاره می‌کند و گویا بر آن است که اجرای عدالت کیفری را به دست عراق بسپارد. از نظر اصول حقوقی هم تردیدی در صلاحیت مراجع قضایی عراق نسبت به این جنایات وجود ندارد. به عبارت دیگر پرسش این نیست که آیا دادگاه‌های عراق نسبت به این جنایات صلاحیت رسیدگی می‌کند یا خیر! چرا که طبق اصول حقوقی پاسخ، روشن و مثبت است. ولی مسئله مهم در اینجا برگزاری دادرسی منصفانه است. افزون بر این تدوین‌کنندگان قطعهنامه با وجود آگاهی از بحران‌های داخلی عراق رسیدگی به این جنایات گسترده را به این دولت واگذار کرده‌اند. با فرض این‌که این دولت به‌طور بی‌طرفانه اقدام به رسیدگی نماید، پرسش این است که آیا توانایی اجرای تمام این محاکمات را دارد؟ عبارات قطعهنامه، دست یاری به سوی دولت‌ها، نهادهای و سازمان دراز می‌کند. آری، دولت عراق می‌تواند محاکمات را انجام دهد و برای بهتر شدن روند این محاکمات و اجرای آنها شایسته‌ست جامعه بین‌المللی به یاری عراق بنشاید و عراق نیز خود را از همکاری مراجع بین‌المللی محروم نسازد.

■ عدم ارجاع وضعیت به دادگاه کیفری بین‌المللی

شورای امنیت می‌توانست با لحاظ تمامی جوانب و بدون نیاز به جلب رضایت عراق، وضعیت این کشور را به دادستان دادگاه کیفری بین‌المللی ارجاع دهد. این اقدام هیچ مغایرتی با تشکیل گروه تحقیق و حتی واگذاری اولویت رسیدگی در عراق و سوریه که تنها بر جنایات داعش تمرکز کند، عدالتی است ناقص، شکستنده و آغازگر درگیری‌های مجدد. باید تمامی طرفین قانع شوند که نهادهای داخلی و بین‌المللی با بی‌طرفی و به‌طور مستقل، اقدام به اجرای عدالت کرده‌اند. اگر چنین عدالتی احساس نشود، هرآن باید در انتظار داعش‌هایی ماند که در زیر خاکستر این نبرد فرسایشی پنهان شده‌اند. چنین عدالتی نمی‌تواند مسیر صلح و ایجاد جامعه پایدار را هموار سازد.

اگرچه در قطعهنامه ۲۳۹۷ کاستی‌های حقوقی بسیاری مشاهده می‌شود، ولی می‌توان آن را گام نخست جامعه بین‌المللی جهت پایان بی‌کیفری سران داعش و دروازه اجرای عدالت نیمی از جنایات جهانی و قربانیان جنایات انتشار یافته امکان توسعه مأموریت گروه تحقیق به سوریه نیز توجه داشته و آن را مشروط به درخواست آن کشور و تصویب شورای امنیت می‌کند. افکار عمومی جهانی و قربانیان جنایات انتشار یافته امکان توسعه مأموریت گروه، محدود و محدود است و این فرصت را به جنایات داعش زده است و این یعنی نیمی از جنایات داعش! اگرچه قطعهنامه به امکان توسعه مأموریت گروه، محدود و محدود است و این فرصت را به جنایات داعش زده است و این یعنی نیمی از جنایات داعش! اگرچه قطعهنامه به امکان توسعه مأموریت گروه تحقیق به سوریه نیز توجه داشته و آن را مشروط به درخواست آن کشور و تصویب آن کشور و تصویب شورای امنیت می‌کند

کرده‌اند. منطبق حقوقی، انصاف و عدالت ایجاب می‌کند که گروه تحقیق، تنها به گردآوری ادله مربوط به یک طرف درگیری نپردازد، بلکه با رعایت بی‌طرفی و استقلال کامل، تمامی نقض‌های حقوق بشر و حقوق بشردوستانه را مستند ساخته و به فرد، گروه، سازمان یا دولت خاصی توجه نداشته باشد. در چنین صورتی است که عدالت به‌طور کامل و واقعی اجرا شده و اعتماد مردم به نهادهای قضایی و شبه‌قضایی بیشتر می‌شود. هر گونه اجرای عدالت کیفری در عراق و سوریه که تنها بر جنایات داعش تمرکز کند، عدالتی است ناقص، شکستنده و آغازگر درگیری‌های مجدد. باید تمامی طرفین قانع شوند که نهادهای داخلی و بین‌المللی با بی‌طرفی و به‌طور مستقل، اقدام به اجرای عدالت کرده‌اند. اگر چنین عدالتی احساس نشود، هرآن باید در انتظار داعش‌هایی ماند که در زیر خاکستر این نبرد فرسایشی پنهان شده‌اند. چنین عدالتی نمی‌تواند مسیر صلح و ایجاد جامعه پایدار را هموار سازد.

آشکار است که در همین دو سرزمین است که به جنایت‌های گسترده دست می‌زند. این در حالی است که مأموریت این گروه، محدود به جنایات ارتکابی در عراق شده است و این یعنی افکار عمومی جهانی و قربانیان جنایات انتشار یافته امکان توسعه مأموریت گروه تحقیق به سوریه نیز توجه داشته و آن را مشروط به درخواست آن کشور و تصویب شورای امنیت می‌کند. افکار عمومی جهانی و قربانیان جنایات انتشار یافته امکان توسعه مأموریت گروه، محدود و محدود است و این فرصت را به جنایات داعش زده است و این یعنی نیمی از جنایات داعش! اگرچه قطعهنامه به امکان توسعه مأموریت گروه، محدود و محدود است و این فرصت را به جنایات داعش زده است و این یعنی نیمی از جنایات داعش! اگرچه

■ تمرکز بر جنایت یک طرف درگیری
خوشونت‌ها در عراق و سوریه، داعش نیست، کاستی‌های این قطعنامه است و این می‌تواند مسیر اجرای عدالت کیفری بین‌المللی را منحرف سازد. از مهم‌ترین کاستی‌های این قطعنامه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
■ تأخیر نوارا

این قطعنامه پس از گذشت چهار سال از اعلام موجودیت داعش و آغاز کشتارهای این

گروه تروریستی به تصویب رسید و چه‌بسا اگر درخواست عراق نبود، هیچ‌گاه تصویب نمی‌شد. انتظار می‌رفت شورای امنیت همانند دستورالعمل قطعنامه، در مورد «گروه تحقیقی» به منظور گردآوری ادله جنایات ارتکابی داعش در عراق بود که می‌توان آن را سر آغاز پایان بی‌کیفری سران داعش دانست، قطعهنامه یادشده با وجود نقاط قوت، دارای کاستی‌هایی است که نباید از آن غفلت شود.

قطعهنامه نقاط قوتی دارد که مهم‌ترین آنها عبارت‌تند از:
۱) توجه جامعه بین‌المللی به محاکمه سران داعش و تلاش برای پایان بی‌کیفری آنها؛
۲) تهدید علیه صلح و امنیت بین‌المللی دانستن داعش و ایدئولوژی خشن و افراطی آن؛
۳) شمارش برخی از رفتارهای غیرانسانی داعش و توصیف آنها به عنوان جنایات جنگی، جنایات علیه بشریت و نسل‌زدایی؛
۴) محکوم کردن جنایات ارتکابی؛
۵) اقدام جهت تشکیل گروه تحقیق به منظور گردآوری ادله جنایات ارتکابی؛
۶) دعوت از دولت‌ها، سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی جهت همکاری با گروه تحقیق در حوزه‌های فنی، اطلاعاتی و حقوقی و ارائه کمک‌های مالی و اداری به آن؛
۷) الزام گروه تحقیق و مشاوره و ویژه به ارائه گزارش‌های دوره‌ای به شورای امنیت؛
۸) امکان توسعه صلاحیت گروه تحقیق به جنایات ارتکابی در سوریه و…

نقاط قوت این قطعنامه نباید موجب غفلت از

کاستی‌های حقوقی آن شود، زیرا کاستی‌های موجود می‌تواند مسیر اجرای عدالت کیفری بین‌المللی را منحرف سازد. از مهم‌ترین کاستی‌های این قطعنامه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

■ تأخیر نوارا
این قطعنامه پس از گذشت چهار سال از اعلام موجودیت داعش و آغاز کشتارهای این

خاطرات بخشش

حکم قصاص مرد جوان بعد از ۱۷، ۱۸ سال صادر شده، شاگرد جوانی که در طول این سال‌ها به مصداق **حول حائالتا احسن الحال** تغییر کرده است و به گفته اطرافیان، **تمامی زندانی‌ها قلبا و ری دوست** دارند، اما اولیای دم که ۱۱ نفر هستند، همچنان از **قصاص نمی‌گذردن تا اینکه…**

عضو شورای حل اختلاف شعبه زندان رجایی شهر در خاطره‌ای تعریف می‌کند حدود ۲۳ سال پیش جوانی که تازه به تهران آمده بود در یک کبابی مشغول کار می‌شود، شبی پس از تمام شدن کار، صاحب کبابی دخل آن روز را جمع می‌کند و به بالکن می‌رود تا استراحت کند اما در آمد آن روز کبابی، شاگرد جوان را و سوسه می‌کند که در جریان سرقت پول‌ها، صاحب مغازه را به قتل می‌رساند و بعد متواری می‌شود.

قاتل بعد از مدتی دستگیر و به زندان رجایی شهر منتقل می‌شود. حکم قصاص مرد جوان صادر می‌شود، حکمی که اجرای آن حدود ۱۷، ۱۸ سال طول می‌کشد، اما همه می‌گویند شاگرد جوان در طول این مدت حسایی تغییر کرده بود و به قول معروف پوست انداخته و اصلاح شده است، آن قدر که همه زندانی‌ها قلبا دوست داشتند.

سرانجام روز اجرای حکم فرامی‌رسد، تنها روز به ماه محرم مانده است، اولیای دم ۱۱ نفر هستند، مادر، به همراه یکی از خواهران در دفتر

پس از جنایت

میثم حسین پور*

چند راهکار پیشگیرانه از جرم سرقت

سرقت از جمله جرائمی به‌شمار می‌رود که از دیرباز و با تشکیل زندگی گروهی و ارج نهادن به مالکیت خصوصی شکل گرفته است. با پیشرفت تکنولوژی و تغییر شکل جوامع، شیوه ارتکاب سرقت نیز تحولاتی اساسی به خود دید. سرقت علاوه بر مذموم بودن در بین جوامع و قبح آن میان مردم در دوره‌های مختلف تاریخ، در ادیان مختلف نیز برای آن مجازات در نظر گرفته شد.

در حقوق کیفری نیز سرقت به عنوان یکی از جرائم مهم علیه اموال و مالکیت و در جرم‌شناسی به علت بالاترین آمار نرخ ارتکاب آن همواره مورد بحث و کنکاش بوده است تا با بررسی پرونده شخصیت مجرم و عوامل دخیل در ارتکاب آن به دنبال راهکارهای پیشگیرانه بود. نظریات مهم حوزه جرم‌شناسی به موضوع سرقت پرداخته است طی تحقیقات صورت گرفته کاشف به عمل آمده است که رابطه معناداری بین متغیرهای سرقت و معضلات اقتصادی وجود دارد. مثلاً ۹۰ درصد خانوادگی، سرقت و معضلات اقتصادی وجود دارد. در مرد مرتکبان تکرار کنندگان سرقت بوده‌اند و…

امروزه به دلیل مصرف مواد روانگردان شاهد نرخ بالایی از سرقت‌ها هستیم، بدین نحو که معنادان جهت تأمین مواد مخدر خود دست به ارتکاب سرقت می‌زنند، حال با رعایت نکات پیشگیرانه می‌توان در کاهش سرقت گام‌های مهمی را برداشت. برای مثال آمار سرقت خودرو و قطعات داخل خودرو بالاترین نوع سرقت را به خود اختصاص داده که بالا بردن ضریب امنیت خودرو از جمله قفل‌های آن توسط شرکت‌های خودروسازی و نصب سامانه هوشمند ردیابی خودرو می‌تواند در کاهش این نوع سرقت نقش مهمی را ایفا کند.

وجود دوربین‌های مداربسته در محل سرقت‌ها به کشف مجرمان کمک شایانی کرده و متهمان با دانستن وجود دوربین مداربسته از آن مکان‌ها کمتر تردد می‌کنند. طراحی محیطی و رفع معایب شهری از جمله نصب روشنایی و جدول کشی و پاکسازی مناطق جرم‌خیز شهری نیز از عوامل پیشگیرانه‌ای به حساب می‌آید که در جرم‌شناسی مورد بحث قرار گرفته است.

کیف‌قاپی نوعی دیگر از ربودن مال دیگران است که نرخ بالایی را به خود اختصاص داده است. کیف‌قاپ‌ها به دنبال طعمه‌هایی می‌روند که به لحاظ جسمی یا نوع پوشش خصوصاً خانم‌ها سهولت را برای آنان فراهم کند، لذا مردم باید با انواع روش‌های کیف‌قاپی آشنا باشند و بدانند که قاپیدن از داخل بانک، قاپیدن به شیوه تخم‌مرغ‌مالی (روشی که در آن سارقان سوز‌های را که از خودرو استفاده می‌کند و اموال خود را در داخل کیف دستی قرار داده انتخاب کرده و در یک فرصت مناسب با پرتاب تخم‌مرغ به شیوه اتومبیل‌او را وادار به استفاده از برف‌پاک‌کن مناسب کنند) می‌تواند به علت کف کردن تخم‌مرغ، راننده توجه و دید خود را از دست می‌دهد و سارقان از حواس پرتی سوزه سوء استفاده می‌کنند و از طریق شیشه پایین یا باز کردن یکی از سه درب اتومبیل به جز درب راننده در اقدامی سریع اموال وی را قاپیده و متواری می‌شوند) و قاپیدن از داخل مغازه و اتومبیل به همراه قاپیدن طلا از اهم فعالیت مجرمانه متهمان است.

در صورت امکان سعی کنید از چک‌های رمزدار بین بانکی استفاده کنید، در داخل خودرو همواره از قفل مرکزی استفاده کرده و هنگام حمل وجوه یا اموال قیمتی از پایین کیشین شیشه‌ها امتناع کنید، از قرار دادن گوشی تلفن روی خودرو خودداری شود، چنانچه پیاده بودید هنگام مکالمه با تلفن یا داشتن کیف رودوشی از دستی که مجاور دیوار قرار دارد، استفاده کنید، بدین نحو که کیف یا گوشی در سمت و امکان کف زدن آن سارقان به وسیله موتور نتوانند از کنار آنها عبور کنند و سواره خیابان برهیز شود.

خانم‌ها از آویختن گردنبند و دستبند در اوقات غیر ضروری برهیز کنند و در صورت لزوم هنگام استفاده در امکان عمومی آن را به نحوی مناسب معنی کنند. در نزع و درگیری‌ها مواظب گردنبد و دستبند خود باشید، زیرا ممکن است اینگونه درگیری‌ها ساختگی باشد. النگو، گوشواره و گردنبنند کودکان را هنگام خروج از منزل جهت بازی در کوچه خارج کنید و نظارت مستمر بر آنان داشته باشید.

در پایان شنیداری به ذکر نکته مهمی می‌شود که قانون گذار مجازات سنگین را برای مرتکبان سرقت در نظر گرفته، برای مثال در ماده ۶۵۷ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات برای کیف‌قاپی حبس یک تا پنج سال و تا ۴ ضربه شلاق را در نظر گرفته و برای سایر سرقت‌ها حبس تا ۱۸ سال را بسته به نوع پیش‌بینی کرده و رسیدگی‌های قضایی در رابطه با سرقت هم بدون اغماض صورت می‌گیرد.

مالباخته هم باید به محض وقوع سرقت به سرعت به همراه مدارک به نزدیک‌ترین کلاتری و دادسرای محل جرم مراجعه کرد.

■دکترای حقوق کیفری و جرم‌شناسی – مدرس دانشگاه

پس از جنایت

آیچه از نظر تان می‌گذرد، فهرست برش‌های حقوقی و قضایی شما و پاسخ‌های و کلابه به این برش‌هاست.

■ ■ ■

من چند ماه پیش به دلیل مشکل مالی و نداشتن هیچ راهی برای تأمین پول، مجبور به گرفتن پول درصدی از شخصی شدم او و در برابر آن یک ققره چک به مبلغ دو برابر پولی که گرفته بودم از من گرفت. حالا چک برگشت خورده. می‌خواستم ببینم تکلیف من چیست؟

پاسخ: هر گاه ثابت شود چک‌های بلامحل بابت معاملات نامشروع یا بهره‌ربری صادر شده، در این صورت صادرکننده چک مشمول مجازات صدور چک بلامحل نخواهد بود که تبصره ماده ۷قانون صدور چک در این خصوص مقرر داشته: «این مجازات‌ها شامل مواردی که ثابت شود چک‌های بلامحل بابت معاملات نامشروع یا بهره‌ربری صادر شده، نمی‌باشد.»

آیا ضبط مکالمات خود با افراد دیگر روی تلفن همراه جرم است؟ (کسی زیر قولش می‌زند و توافقات تلفنی را منکر می‌شود. آنگاه به هیچ وجه نمی‌توان صحت ادعاهای خود را ثابت کنیم. اینجاست که ضبط کردن تماس‌های تلفنی اهمیت پیدا می‌کند).

پاسخ: حریم خصوصی افراد دارای حرمت و محدودیت برای ورود دیگران است. حریم منزل، دفتر کار، نامه‌نگاری‌ها، ایمیل، پیامک و نامه‌های اداری و شخصی و تماس‌های تلفنی، مصداق‌های حریم خصوصی هستند. رعایت اسرار و اطلاعات خصوصی مردم، یکی از مهم‌ترین مصادیق حقوق شهروندی است. قانون اساسی و قوانین عادی به این امر مهم پرداخته‌اند.

در اصل ۲۲ قانون اساسی به‌طور صریح آمده است که حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است، مگر در مواردی که قانون مجاز دانسته است. مانند اجازه‌ای که قضات برای کشف جرم برای شنود یا ورود پنهانی می‌دهند. همچنین بر اساس اصل ۲۵ قانون اساسی، بازرسی و تراسندن نامه‌ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی، افشای مخابرات تلگرافی و تلکس، سانسور، عدم‌مخابره و تراسندن آنها، استراق سنع و هر گونه تجسس ممنوع است مگر به حکم قانون.